

№ 2 (6)
2025

ÓZBEKSTAN MÁMLEKETLIK KONSERVATORIYASI
NÓKIS FILIALI

MUSIQA VA SAN'AT AXBOROTNOMASI / ВЕСТНИК МУЗЫКИ И ИСКУССТВА / BULLETIN OF MUSIC AND ART

MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER XABARSHÍSI

ILIMY-METODIKALÍQ JURNAL

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ BILIMLENDIRIW,
ILIM HÁM INNOVACIYALAR MINISTRILIGI
ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ MÁDENIYAT MINISTRILIGI
ÓZBEKSTAN MÁMLEKETLIK KONSERVATORIASÍ
NÓKIS FILIALÍ**

MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER XABARSHÍSÍ
Ilimiy-metodikaliq jurnal

MUSIQA VA SAN'AT AXBOROTNOMASI
Ilmiy-uslubiy jurnal

ВЕСТНИК МУЗЫКИ И ИСКУССТВА
Научно-методический журнал

BULLETIN OF MUSIC AND ART
Scientific-methodical journal

№ 2(6)/2025

SHÓLKEMLESTIRIWSHI:

Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali

Bas redaktor: – Allanbaev Rudakiy, *professor*

Juwaplı xatker: – Kamalova Difuza, *filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori, docent.*

REDKOLLEGIYA AGZALARI:

OZODBEK NAZARBEKOV – Ózbekstan Respublikası Mádeniyat ministri, professor;

AZIZBEK TURDIEV – Ózbekstan Respublikası Mektepge shekemgi hám mektep bilimlendiriw ministri orınbasarı, filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD);

KAMOLIDDIN URINBAYEV – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası rektori, professor;

AMANULLA RIZAYEV – kórkem ónertanıw ilimleriniń kandidati, professor;

HIKMAT RAJABOV – professor;

ORAZALI TOSHMATOV – professor;

BAXT AZIMOV – pedagogika ilimleri kandidati, docent,

MUHABBAT TOLAXOJAEVA – kórkem ónertanıw ilimleriniń doktori, professor;

MARFUA XAMIDOVA - kórkem ónertanıw ilimleriniń doktori, professor;

BOLTABOY SHODIYEV - kórkem ónertanıw ilimleriniń doktori, docent;

OZODA TOSHMATOVA - kórkem ónertanıw ilimleriniń doktori, professor;

SAYYORA ĞAFUROVA – professor;

OYDIN ABDULLAEVA – professor;

IRODA MIRTALIPOVA – kórkem ónertanıw ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD);

PARAXAT MAMUTOV – kórkem ónertanıw ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD);

QURBANBAY JARIMBETOV – filologiya ilimleriniń doktori, professor;

ALIMA BERDIMURATOVA – filosofiya ilimleriniń doktori, professor;

ZIYADA BEKBERGENOVA – filologiya ilimleriniń doktori (DSc), professor;

ARTÍQBAY EREJEPOV – pedagogika ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), docent;

JANABAY MARZIYAEV – filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), docent;

Jurnal qaraqalpaq, ózbek, rus hám ingliz tillerinde baspadan shıǵarıladı. Jurnal Ózbekstan Respublikası Prezidenti Administraciyası janındaǵı Málimleme hám ǵalaba kommunikaciýalar agentligi tárepinen mámleketlik dizimnen ótkerilgen. №047569 4-oktyabr, 2022-jıl.

Ózbekstan Respublikası Joqarı Attestaciya Komissiyasınıń 2024-jıl 30-iyuldaǵı 358-sanlı qararı tiykarında jurnal 17.00.00-Kórkem ónertanıw ilimleri jónelisi boyınsha dissertaciya nátiyjelerin baspadan shıǵarıw ushın arnalǵan jetekshi ilimiy jurnallar qatarına kiritilgen.

Redakciya mánzili: Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali Sh.Abdirov 2-jay.

E-mail: ozdknf@edu.uz, UZDK_Nukus@exat. Tel: 551020540 Veb-sayt: <https://science.uzdknf.uz/>

ISSN-2181-4112

SKRIPKANING KELIB CHIQISHI VA IJROCHILIK AN’ANALARI

Paxratdinova L.Sh.

O‘zbekiston davlat konservatoriyasi Nukus filiali

Annotatsiya: Ushbu maqolada jahon musiqa san’atidagi eng nozik va keng imkoniyatlarga ega cholg‘ulardan biri – skripkaning boy tarixiy evolyutsiyasini va uning ijrochilik an’analarini o‘rganishga bag‘ishlangan. Maqolada skripkaning O‘rta asrlardagi Sharq va G‘arb cholg‘ularidan boshlanib, Uyg‘onish davri Italiyasida mukammallikka erishish jarayoni, xususan, Kremona ustalari ta’siri ostida shakllanishi, shuningdek, cholg‘uning XVII–XVIII asrlarda Yevropa madaniyatida mustahkam o‘rin egallab, rivojlanishi ham tahlil qilingan. Maqolaning markaziy qismi jahon skripka ijrochilik maktablarining o‘ziga xos uslubiy tamoyillarini o‘rganishga qaratilgan.

Kalit so‘zlar: Skripka, cholg‘u ijrochiligi, musiqiy an’ana, Yevropa musiqasi, ijrochilik maktabi.

Аннотация: Данная статья посвящена комплексному изучению богатой исторической эволюции скрипки - одного из самых тонких и широких инструментов в мировом музыкальном искусстве - и ее исполнительских традиций. В статье также анализируется процесс совершенствования скрипки в Италии эпохи Возрождения, начиная со средневековых восточных и западных инструментов, в частности, ее формирование под влиянием мастеров Кремоны, а также прочное место и развитие инструмента в европейской культуре в XVII-XVIII веках. Центральная часть статьи посвящена изучению специфических методологических принципов мировых скрипичных исполнительских школ.

Ключевые слова: скрипка, инструментальное исполнительство, музыкальная традиция, европейская музыка, исполнительская школа.

Abstract: This article is devoted to a comprehensive study of the rich historical evolution of the violin, one of the finest and most versatile instruments in world musical art, and its performance traditions. The article analyzes the development of the violin in medieval Eastern and Western instruments, the process of achieving perfection in Renaissance Italy, in particular, under the influence of Cremona masters, as well as the firm establishment and development of the instrument in European culture in the 17th-18th centuries. The central part of the article is devoted to the study of the specific stylistic principles of world violin performance schools.

Keywords: violin, instrumental performance, musical tradition, European music, performance school.

Kirish. Skripka jahon musiqa san'atida eng nozik, ifodali va keng imkoniyatlarga ega bo'lgan torli cholg'ulardan biridir. U XVII-XVIII asrlarda Yevropa musiqa madaniyatida shakllanib, klassik ijro uslublari bilan boyidi. Shu jarayonda italyan, nemis, fransuz, rus skripka maktablari dunyo miqyosida tanildi. O'zbekiston hududiga esa skripka cholg'usi XX asr boshlarida kirib kelib, dastlab professional teatr va simfonik orkestrlar tarkibida keng qo'llanila boshlandi.

Bugungi kunda skripka ijrochiligi nafaqat Yevropa klassik repertuari, balki o'zbek bastakorlarining milliy ruhdagi asarlari orqali ham rivojlanmoqda. Bu esa o'zbek musiqiy merosining jahon san'ati bilan uyg'unlashuviga xizmat qilmoqda.

Skripka kamonli cholg'ular oilasiga mansub bo'lib ko'p yillar davomida ijrochilik sohasida o'ziga xos o'ringa ega cholg'u asboblardan biridir. Xo'sh, bu jozibali cholg'uning ildizlari qayerga borib taqaladi va u qanday qilib bugungi mukammallikka erishdi? Skripka tarixi bizni O'rta asrlarning sirli muhitidan Uyg'onish davri Italiyasining badiiy dahosiga, u yerdan esa zamonaviy orkestrlar va turli musiqa janrlariga cho'zilgan ajoyib sayohatga taklif qiladi. Ushbu maqolada biz skripkaning Italiyada tug'ilganidan boshlab rivojlanishini, ishlab chiqarishdagi mahoratini, madaniy ahamiyatini va musiqa olamidagi mustahkam o'rnini, hikoya qilamiz.

Skripkaning hozirgi shakliga erishishi to'satdan ixtiro emas, balki asrlar davom etgan evolyutsiya, turli madaniyatlarning o'zaro ta'siri va mukammallikka doimiy intilish natijasidir. Skripkaning bevosita ajdodlari hisoblangan asboblarni Markaziy Osiyodagi ko'chmanchi madaniyatlardan ko'rish mumkin, ammo ularni aniq chiziqlar bilan aniqlash qiyin. Ot junidan yasalgan kamonlar bilan ijro etilgan ibtidoiy torli asboblardan – ovoz ishlab chiqarish tamoyili nuqtasi bo'yicha boshlang'ich asos bo'ldi.

Asosiy qism. Yevropada skripkadan oldin paydo bo'lgan muhim torli cholg'ulardan biri VIII va IX asrlarda Andalusiya orqali arab dunyosiga kirgan "rebab" katta ahamiyatga ega. Nok yoki qayiq shaklidagi tanasi, qisqa bo'yni va odatda bir-uch torli bo'lgan "rebab" Yevropa musiqasiga chuqur ta'sir ko'rsatdi. Garchi davrning rasm va haykallarida tez-tez tasvirlangan ushbu asbob skripkaning timbral boyligidan uzoq bo'lsa-da, Yevropada torli asboblardan an'analarning ildiz otishida muhim rol o'ynadi.

Yana bir muhim oldingi asboblardan o'rta asrlarda Yevropada keng qo'llanilgan "Vielle" (yoki nemis tilida so'zlashadigan mintaqalarda "fiedel") kabi asboblardir.

Odatda besh torli vielle rebabga qaraganda ko'proq rivojlangan tuzilishga ega edi va folklor va sud musiqasida ham o'z o'rnini topa oldi. Ushbu asboblarning kamoni simlarga turtish orqali ovoz olish tamoyilini ommalashtirdi va skripkaning ergonomik va akustik dizayni yo'lida muhim qadamlar qo'ydi. Biroq, bu erta asboblarning skripkaning keyinchalik ovozli kuchiga imkon beradigan ovozli kuch, timbral xilma-xillik va o'ynashga imkon beradigan darajada cheklangan edi. Badiiy va ilmiy rivojlanish cho'qqisida bo'lgan Uyg'onish davri Italiyasida skripkaning haqiqiy tug'ilishi va oltin asri uchun saxna tayyorlandi.

Musika tarixchilarining ta'kidlashicha, Ipak yo'li kabi savdo yo'llari va Salib yurishlari kabi tarixiy voqealar torli cholg'u asboblarni rivojlantirishda madaniy almashinuvni tezlashtirgan va Sharqning asboblari haqidagi bilimlarini G'arbga yetkazishda samarali bo'lgan. Bu o'zaro ta'sir skripkaning boy merosining bir qismidir.

Skripka tarixidagi eng yorqin va o'zgaruvchan sahifa, shubhasiz, XVI asr Italiyasida, Kremona maktabining asoschisi hisoblangan Andrea Amati (taxminan 1505-1577) bugungi kunda biz bilgan skripkaning asosiy shaklini, o'lchovlarini, estetik chiziqlarini va eng muhimi, akustik tamoyillarini belgilagan shaxs sifatida tarixga kirdi. Oldingi torli asboblarning shakllariga asoslanib, Amati "viola da braccio" oilasining eng baland a'zosi bo'lgan skripkani oqlangan san'at asari va ajoyib ovoz generatori sifatida ishlab chiqdi. Uning skripkalarining estetik go'zalligi va ovoz sifati shunchalik yuqori ediki, shu sababli o'z davrining eng hurmatli skripka ishlab chiqaruvchisiga aylandi [1].

XVI asrning buyuk italyan skripka ustalari Andrea Amatidan tashqari Nikola Amati, Antonio Stradivari, Juzeppe Gvameralar tomonidan yaratilgan cholg'u asboblari tufayli bizgacha yetib kelgan bo'lib, ular hozirgi kunga qadar ijrochilik orqali saqlanib qolgan va beqiyos hisoblanadi. Sharq xalq ustalari yaratgan an'anaviy cholg'u asboblari aynan ijrochilik orqali saqlanib qolgan va bizgacha yetib kelgan. Xalq ustalari yaratgan nodir cholg'u asboblari ijrochilik madaniyati tufayli saqlanib keldi va ularni takomillashtirish davom etmoqda. Hozir bu an'analar ajdodlardan avlodlarga o'tkazilmoqda [2; 8]. Amati, Stradivari va Guarneri oilalari boshchiligidagi Kremona maktabi XVI asrning o'rtalaridan XVIII asrning o'rtalarigacha qariyb ikki asrni qamrab oladi va skripkaning "Oltin asri" hisoblanadi.

Skripka ijrosi uchun mo'ljallangan eng qadimgi musiqa notalari XVII asrning boshlariga to'g'ri keladi. 1600-yillarning boshlarida musiqa nazariyachisi va bastakor Agostino Agazzari yangi asbobning universal imkoniyatlarini ta'kidlab, ommalashtiruvchiga aylandi. XVII asrning boshlarida skripka

orkestrning bir qismiga aylandi, u yerda birinchilardan bo'lib C.Monteverdi "Orfey" (1607) operasini ijro etish uchun foydalangan. Birinchi yakkaxon asarlar, basso continuo bilan sonatalar, shuningdek, 1600-yillarning boshlarida B.Marini, M.Uchellini, G.Legrenzi va G. B.Vitali tomonidan yozilgan. Konserto uslubidagi birinchi asarlar A.Jarzembski (1627) va G.Torelli tomonidan yaratilgan. Torelli, konserto grosso belgilari bo'lgan kompozitsiyalarni A.Stradella (1676) va A.Korelli (1680) yaratgan. XVIII asrning o'rtalariga kelib skripkalar klassik kompozitsiyalar simfonik orkestri va torli kvartetning asosiga aylandi.

XVII-XVIII asrlarda skripka bastakorlari maktablari tashkil etilgan: italyan (A.Vivaldi, F.Geminiani, P.Locatelli, G.Tartini, G.Pugnani), fransuz (J.B.Lully, J.M.Leclerc, P. Gavinet, D.B. Viotti), polshalik (A.Jarzembski, F.Duranovskiy, F.Yanevitz), chexiyalik (F.Benda, J.Stamitz, P.Vranitskiy, A.Vranitskiy), nemis (I.Valter, I.Vesthof), avstriyalik (G.Bieber, K.Dittersdorf), rus (I.E.Khandoshkin). XVIII asr skripka musiqasining eng yaxshi namunalarini J.S.Bach, A.Vivaldi, G.Tartini, G.Handel, J.Gaydn, V.A.Motsart yozgan [3].

Ekspresiv ovoz qobiliyatlari tufayli skripka turli xil musiqani ijro etishi mumkin. Orkestr asarlarida skripkalarga ko'pincha yetakchi rol beriladi, ayniqsa yuqori registrda skripkalar musiqa ijro etishi, xamrohlik partiyalarini ijro etishi, yakkaxon epizodlarni ijro etishi mumkin. Bastakorlar asbobning boy tessiturasini past, musiqali tovushlardan yorqin, jarangdor balandliklarga qadar faol ishlatadilar.

Kamer cholg'u musiqasida (duetlar, trioslar, torli kvartetlar) skripka ko'pincha musiqani ta'kidlaydigan yoki ma'lum bir mavzuni rivojlantirib, yetakchi qismda ijro etadi. Bastakorlar ko'pincha taniqli skripkachilar uchun maxsus musiqa bastalashgan.

Yakkaxon skripka repertuarida virtuoz konsertolar, turli asarlar, etyudlar va kaprislar mavjud. Bu erda skripka o'zining ulkan texnik va badiiy imkoniyatlarining barcha qirralarini namoyish etadi. Bethoven, Brahms, Chaykovskiy, Mendelsonning skripka konsertolari, shuningdek, Paganini, Vienevski, Rode, Kreislerning kaprislari va etyudlari keng tanilgan. Shunday qilib, skripkaning asbob sifatida ko'p qirraliligi deyarli har qanday musiqa janrida - orkestr kompozitsiyalaridan tortib kamera va yakkaxon musiqaga qadar ovoz berishga imkon beradi. Uning tembri va texnik imkoniyatlarining boyligi skripkani dunyodagi eng ko'p tarqalgan asboblardan biriga aylantiradi.

Skripka san'atining ko'p asrlik rivojlanish jarayonida turli ijrochilik uslublari shakllangan bo'lib, ularning barchasi o'ziga xos xususiyatlari bilan ajralib turadi. Har bir maktabning mohiyati, avvalo, ovozga bo'lgan munosabat, bowing

uslublari, vibrato qo'llash, frazalar tamoyillari va pedagogik qarashlarda namoyon bo'ladi.

Italiya maktabi lirizmga asoslanadi. Bu uslubda tovush "bel kanto" tamoyiliga yaqin, ya'ni ovozning tabiiy, kuylovchi, go'zal va nafis jaranglashiga alohida e'tibor qaratiladi. Fraza uzun, izchil va badiiy nafosatga boy bo'lib, har bir nota kuyning bir qismi sifatida talqin qilinadi. Italiya uslubining mohiyati – ifodaning samimiyligi va yumshoq ovoz orqali tinglovchiga emotsional ta'sir ko'rsatishdir.

Nemis maktabi qat'iylik va polifonik fikrlash bilan ajralib turadi. Bu an'ana Bax va Betxoven ijodi bilan chambarchas bog'liq bo'lib, unda intonatsiya aniqligi, tuzilma va mantiqiy yaxlitlik birinchi o'rinda turadi. Nemis uslubi tovushning intellektual qirrasini yoritadi, unda har bir fraza shakli aniq, ritmik qat'iy va texnik nazorat ostida bo'lishi shart. Bu maktab mohiyatida musiqaning ichki tuzilishini qat'iy ifoda etish, qatlamli tovushlarni ravshan va mantiqan uyg'unlashtirish yotadi.

Fransuz maktabi nafislik, yengillik va rang-barang temblarga urg'u berishi bilan mashhur. Uslubda nozik nyanslar, tezkor dinamik o'zgarishlar va tovushning turli ranglari muhim ahamiyatga ega. Vibrato odatda mayda, tez va juda nafis bo'lib, ovozga o'ziga xos jilva bag'ishlaydi. Fransuz ijrochilik an'anasining mohiyati – musiqaning nafis estetik qirrasini ochib berish, tinglovchida badiiy did uyg'otishdir.

Rossiya maktabi esa kuchli emotsional kuch va drammatizm bilan tavsiflanadi. Bu an'anada keng, boy ovoz chiqarish, chuqur vibrato, keskin dinamik kontrastlar asosiy o'rin tutadi. Oistrax, Kogan singari ijrochilar tomonidan shakllantirilgan bu uslubning mohiyati – musiqiy obrazlarni ruhiy kuch va dramatik ta'sir orqali ifodalash, ijrochi shaxsiyatini musiqaga singdirishdir. Rus maktabi skripka ovozini katta konsert zallarini to'ldira oladigan qudratli kuch sifatida shakllantirgan.

Anglo-amerika an'analari esa sintez xarakteriga ega bo'lib, turli maktablarning eng yaxshi jihatlarini uyg'unlashtiradi. Bu uslubda texnik mukammallik, pedagogik metodlarning tizimlilik va ijrochi shaxsining individualligiga katta e'tibor qaratiladi.

Shunday qilib, skripka ijrochilik an'analari turli madaniy muhit va davrlar ta'sirida shakllanib, har biri o'ziga xos mohiyatga ega bo'ldi. Italiya lirizmi, nemis qat'iyliigi, fransuz nafisligi, rus drammatizmi va anglo-amerika sintezi bugungi kunda zamonaviy skripka ijrochiligida uyg'unlashib, yangi uslublar shakllanishiga zamin yaratmoqda.

Xulosa. Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash joizki, skripka jahon musiqa san'atining eng muhim torli cholg'ularidan biri sifatida ko'p asrlik taraqqiyot yo'lini bosib o'tdi. Uning shakllanish jarayonida Sharq va G'arb madaniyatlari o'zaro ta'sir ko'rsatib, rebab, vielle kabi qadimiy cholg'ular tajribasi Kremona ustalari ijodida mukammallashib, bugungi zamonaviy skripka ko'rinishini oldi. Andrea Amati, Antonio Stradivari, Juzeppe Guarneri kabi buyuk ustalar yaratgan asboblari "Oltin asr"ni belgilab, hozirgacha ijrochilik merosining yuksak namunasi bo'lib kelmoqda.

Bugungi kunda skripka nafaqat klassik repertuarni, balki milliy musiqiy asarlarni ham chuqur ifodalash imkonini beruvchi universal cholg'u sifatida qadrlanadi. Shu bois, skripka jahon va milliy musiqiy merosni birlashtiruvchi, turli madaniyatlarni uyg'unlashtiruvchi eng jozibali va yyyetakchi cholg'ulardan biri sifatida o'z mavqeini saqlab kelmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Keman Tarihçesi: Bu Büyüleyici Enstrümanın Kökeni ve Evrimi. Maqale. Sanat akademisi:2023, Turkiya
2. Liviyyev A. O'zbek milliy cholg'usozlik tarixi. "Arnaprint"-Toshkent: 2005, B-8
3. Skripka. Maqola. ru.ruwiki.ru>wiki, 2004
4. Skripka - mashhur torli musiqa asbobining yaratilishi, tuzilishi va xususiyatlari. <https://music-hummer.ru/blog/skripka-populyarnyy-strunnyy-muzykalnyy-instrument/>
5. Paxratdinova L. Skripka klasi ushin oqiw qollanba. – Nókis: «Farma Print Nukus» baspaxanası, 2025-jıl.

MAZMUNÍ

MUZÍKATANÍW

1	Султанова Е. ФОРТЕПИАННОЕ ТРИО ФРАНСИСА ПУЛЕНКА В КОНТЕКСТЕ ФРАНЦУЗСКОЙ КЛАССИЧЕСКОЙ МУЗЫКИ XX ВЕКА	3
2	Миркасымова Э.З. ИСПОЛНИТЕЛЬСКАЯ ИНТЕРПРЕТАЦИЯ КАК ВАЖНЕЙШИЙ ЭТАП ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МУЗЫКАНТА	9
3	Мирсолихова Х.М. МУСИҚИЙ АСАР УСТИДА ИШЛАШ ЖАРАЁНИ ҲАҚИДА	16
4	Тожибоев С. ИСЛОМ ДИНИ БИЛАН БОҒЛИҚ МАРОСИМ ВА БАЙРАМЛАРДАҒИ МУСИҚИЙ АНЪАНАЛАР	21
5	Abatbaeva R.A. KOMPOZITORLAR IJODIDA BALLADA JANRINING SHAKLLANISHI VA BUGUNGI KUNDAGI AHAMIYATI	34

KÓRKEM ÓNER

6	Allanbaev R.O. “SUYMAGANGA SUYKALMA” MUSIQALI DRAMASINING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	41
7	Аббарова М. ЎЗБЕКИСТОН ВА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АЁЛ КОМПОЗИТОРЛАРИНИНГ ТАҒАҚҚУРИ МОҲИЯТИ	52
8	Aytmuratov B.K. AKTYOR INDIVIDUALLIGINI SHAKLLANTIRISHDA ROL YARATISH USLUBIYATINING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI	59
9	Azimov K. DIRIJYORLIK TEXNIKASINING NAZARIY MASALALARI	68
10	Eminov N. “ALPOMISH” MUSIQALI DRAMASIGA AYRIM CHIZGILAR	73
11	Gulmanov I. DÁSTÚRIY HÁM ZAMANAGÓY MUZÍKADA DÁP ÁSBABÍNÍN RAWAJLANÍW BASQÍSHLARÍ	80
12	Jaqsımuratova B. VOKAL ATQARIWSHÍLÍGÍNÍN TARIYXIY EVOLYUCIYASÍ	86
13	Karimova N. FESTIVAL TUSHUNCHASI VA ULARNIG ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	92
14	Kazakbayeva M. ARIYALAR USTIDA ISHLASH JARAYONIDA JO‘RNAVOZNING AHAMIYATI	98
15	Kutekeeva R. QORAQALPOG‘ISTON OPERA SAN‘ATIDA MILLIY OBRAZLAR TALQINI	104

16	Matjanova M. ATQARIWSHILIQ MADENIYATIDA KONCERTMEYSTERDIN TIYKARGI WAZIYPALARI	110
17	Sharipov N. ZAMONAVIY FANDA AYOL OLIMALARNING O'RNI	117
18	Osman Kopadze. THE SOFT POWER IMPACT OF TURKISH TELEVISION SERIES ON UZBEK SOCIETY	122
19	Paxratdinova L. SKRIPKANING KELIB CHIQISHI VA IJROCHILIK AN'ANALARI	130
20	Shukurov A. TEATR SAN'ATINI RIVOJLANTIRISHDA TARIXIY VA ZAMONAVIY YONDASHUV	136
21	Tursunov E. AN'ANAVIY YO'NALISHDAGI XONANDALIK ASARLARI BOSHQA MILLAT VAKILLARI IJROCHILIGIDA	147
22	Измаилов А.М. ФОРМИРОВАНИЕ ОРКЕСТРОВОЙ ФУНКЦИИ ЗВУКОВЫСОТНЫХ УДАРНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ В XVI–XVII ВЕКАХ	153
23	Давыдова Т. СТИЛЕВЫЕ ОСОБЕННОСТИ СИМФОНИЧЕСКИХ ОПУСОВ ТУЛКУНА КУРБАНОВА	165
24	Миркасымова Э.З. ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ И СТИЛЕВЫЕ ПРИНЦИПЫ ФОРТЕПИАННЫХ ЦИКЛОВ Д.САЙДАМИНОВОЙ.	170
25	Charshemov J.A. QARAQALPAQ KOMPOZITORLARININ XOR USHIN JAZILGAN SHIGARMALARI	177

MUZIKA PEDAGOGIKASI

26	Djumaniyazov U.M. XALQ MUSIQA IJODIYOTINI O'RGANISHGA PEDAGOGIK YONDASHUV	187
27	Yusupaliyeva D. YOSHLARNING MA'NAVIY TARBIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA MADANIYAT VA SAN'ATNING O'RNI VA AHAMIYATI	196
28	Muratbaev A. ORFF METODI TIYKARIDA MUZIKA SABAQLARIDA SAZ ASBAPLARDAN PAYDALANIV	204
29	Мелькумова Э.И. ФИЛОСОФСКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ НАУЧНОГО ПОЗНАНИЯ: СТРУКТУРА, ЛОГИКА И ТРАНСФОРМАЦИЯ В КОНТЕКСТЕ СОВРЕМЕННОСТИ	210
30	Абдуллаева А. РАБОТА НАД ФОРТЕПИАННЫМИ ПЬЕСАМИ Р. ГЛИЭРА В КЛАССЕ ОБЩЕГО ФОРТЕПИАНО	217

31	Saidumarov I. ESTRADA XONANDALIGI SAN'ATI HAMDA VOKALDAN DARS BERISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARINING O'RNI VA AHAMIYATI	223
----	--	-----

JÁMIYETLIK-GUMANITAR PÁNLER

32	Бердиниязова Н.К. МЕҲНАТ ЖАМОАСИДА КАСАБА УЮШМАСИНИНГ ЎРНИ ВА АҲАМИЯТИ	228
33	Пердебаева К.Р. БАСПАСӨЗ ДИЗАЙНЫ ҮСТИНДЕ ИСЛЕЎ (Газетаның арнаўлы санлары анализи мысалында)	234

MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER
XABARSHÍSÍ
Ilimiy-metodikalıq jurnal

